

Výstavy

Městský znak slaví „narozeniny“

Probíhající výstava *1265 – Středověk ožívá* má za úkol v první řadě připomenout 760 let od první písemné zmínky o Vysokém Mýtě.

Ve středověkých dějinách Vysokého Mýta se ale odehrálo spousty dalších událostí, na které by se nemělo zapomenout. Víte například, že 20. října uplyne 554 let od okamžiku, kdy se do městského znaku dostal sv. Jiří? Původně mělo Vysoké Mýto ve znaku „pouze“ zpět hledícího draka v letu. Jaké měl znak barvy, nevíme, protože se nedochovalo žádné dobové barevné vyobrazení. Drak byl ale symbolem moci a stejně jako lev nebo orel představoval královské znamení a nemůže tak být pochyb, že odkazoval ke královskému založení města.

V roce 1471 došlo k polepšení městského znaku – král Vladislav Jagellonský vydal 20. října 1471 znakové privilegium a od té doby Vysoké Mýto používá znak se sv. Jiřím na bílém koni, který kopím probodává draka. Jak se dozvídáme z textu privilegia, měl tento znak více zdůrazňovat potřebu „ze všech sil přemáhati vzteklé útoky nepřátel“. Kromě reprodukce znakového privilegia si na výstavě můžete prohlédnout i pohřební příkrov s motivem miniatury z této důležité listiny. Užívání městského znaku dokládají také dvě pečetidla z počátku 16. století – typář velké městské pečeti je vystaven ve stálé expozici *Vysoké Mýto světové* a typář menší městské pečeti je aktuálně k vidění na výstavě v koutku představujícím pracoviště městského písaře.

Stalo se ...

Ohlédnutí za táborem

Poslední týden v srpnu proběhl v Regionálním muzeu již tradiční příměstský tábor. Letos se nesl v duchu středověku a účastníci se vžili do rolí měšťanů i rytířů. Během týdne si například vyrobili vlastní štít, který následně použili v bitvě na muzejním dvorečku. Nechyběly ani dva výlety – kratší do Brandýsa nad Orlicí, kde děti navštívily zříceninu místního hradu, a delší na Bouzov. Tam je čekal zajímavý program o středověkém válečnictví, zakončený rytířským turnajem.

Ve čtvrtek si účastníci spolu s rodiči užili opékání, po němž následovala noční hra před přespáním v muzeu, kterou všichni statečně absolvovali. Za odměnu byli následující den pasováni na rytíře Regionálního muzea. Celý týden se nesl v příjemné atmosféře a pracovníci muzea doufají, že se s mnohými z letošních účastníků setkají i příští rok.

Nové kameny zmizelých

V pátek 19. září naše muzeum ve spolupráci s městem Vysoké Mýto položilo nové kameny zmizelých. Celkem deset nových stolpersteinů bylo umístěno v ulici Gen. Závady u č. p. 236. Kameny připomínají rodinu Steinových a Freundových. Oba rody spojila svatba Olgy Freundové a Artura Steina v roce 1942. Obživou byl členům rodin hotel grand, umístěný právě ve výše zmíněném č. p. 236.

Celkem deset příslušníků obou rodin nastoupilo 5. prosince 1942 do transportu Cf. Nejprve byli odvezeni do Pardubic a následně do Terezína. Zde mohli ještě několik dní či měsíců zůstat pohromadě. V lednu 1943 byla část rodiny deportována do vyhlazovacího tábora v Osvětimi, další následovali na konci roku 1943. V Terezíně zůstali pouze rodiče ženicha, Hedvika a Artur Steinovi. Ti patřili k těm, kteří v těžkých podmínkách ghetta přežili až do konce války a dočkali se osvobození.

Co nás čeká?

Muzeum karosářství se uzavře, chystá se nová expozice

S blížícím se dokončením Technického muzea Pardubického kraje se pomalu uzavírá i jedna etapa – provoz Muzea českého karosářství ve Vysokém Mýtě. Stávající expozice na náměstí Přemysla Otakara II. bude během října ukončena. Zájemci tak mají poslední možnost ji navštívit na jejím původním místě.

Není však důvod ke smutku – naopak. Již začátkem příštího roku se příběh slavné karosárny Sodomka i bohatá historie českého karosářství představí ve zcela nové podobě. Moderně pojatá expozice najde svůj domov v nových prostorách Technického muzea v ulici Kpt. Poplera.

Podzimní vycházka hřbitovem

Blíží se počátek listopadu a s ním i doba, kdy více vzpomínáme na naše zesnulé. Pojděte s námi na podvečerní procházku vysokomýtským hřbitovem. Na úvod si povíme, jak naši předci slavili Dušičky a jaké pečivo k této době nesmazatelně patřilo. Prohlédneme si snímky z bývalého hřbitova u kostela Nejsvětější Trojice i předměty z fondu muzea, které jsou s tímto pohřebišťem spjaty. Pak se vydáme na procházku, během níž se zastavíme u známých i méně známých osob spočívajících na hřbitově a připomeneme si jejich životní pouť. Místo vstupného každý přinese svíčku, abychom mohli místa našich zastavení rozsvítit.

**středa 29. 10. od 17.00,
Vysokomýtský hřbitov, sraz u hlavní brány
Podzimní vycházka hřbitovem**

Zajímavosti ze sbírek

O sedláku Hladíkovi z Újezdce

Ačkoli mílovými kroky postupujeme k zpřístupnění nového technického muzea veřejnosti, stále průběžně pracujeme na běžných úkolech. Věnujeme se intenzivně i pravidelné kontrole fondů a dnes

představíme jeden z předmětů sbírky *Zaměstnání venkovského lidu*. Ta obsahuje mimo nářadí na pole a do zahrady také části koňských postrojů. Výrobky z kůže jsou často zdobeny různými plíškami nebo ozdobnými páskami z kůže a paviho brku. Pouze u jednoho z nich můžeme ale zcela přesně určit majitele a lokalitu původu. Je totiž opatřen kruhovým mosazným terčíkem, po jehož obvodu je vypsáno: V. Hladík OUJEZDEC Č. 5.

Kdo se tímto postrojem honosil, můžeme dnes zjistit z pohodlí kanceláře nahlédnutím online do matriky zemřelých obce Újezdec u Cerekvice. Václav Hladík umírá v listopadu 1863 v 66 letech jako *vejměník při statku z Oujezdce no. 5*. Sedlák Václav Hladík pravděpodobně přenechal statek staršímu synovi. Jmenoval se Jan, ale bohužel umírá na souchotiny (tuberkulózu) ve 43 letech, 16. listopadu roku 1867.

Prostudováním jedné kroniky můžeme seskládat příběh celé selské rodiny Hladíkových z čp. 5. Dost možná, že zde stále žijí potomci tohoto rodu, nebo někdo zcela jiný, kdo hledá historii usedlosti. Z minulosti už víme, že naši předchůdci z muzea zasílali původním majitelům za dar či prodej sbírkového předmětu dopis se slovy díky. Dnes bychom řekli, že obdržel děkovný list. A třeba právě v takové rodině zůstalo poděkování po celá desetiletí uloženo. Potěší nás, když čtenáře text zaujme. A pravým potěšením pro muzejníky by byla případná odezva čtenářů přímo z Újezdce, snad i přímo z čísla popisného 5.

Naším zdrojem byla kronika: Státní oblastní archiv v Hradci Králové; Sbírká matrik Východočeského kraje (NAD 190); sign. 5455 (poř.č. 818); sign. pův. VII.A.; ukl. j. 731; *římskokatolická matrika ZEMŘELÝCH, Cerekvice nad Loučnou, Bohuňovice, Újezdec, Řídský*.

V jednoduchosti často spočívá největší krása

V rámci výstavby nového muzea v ulici Kpt. Poplera vzniknou i tzv. otevřené depozitáře. Do nich, na rozdíl od těch běžných, budou moci návštěvníci volně vstupovat a prohlížet si celé muzejní podsbírky. K nim budou patřit ty s označením nádobí skleněné a nádobí keramické. Tyto podsbírky nabízí řadu zajímavých předmětů. Například talíře a džbány z habánských dílen, které v roce 1975 reprezentovaly Československo na výstavě v Montrealu. Velmi zajímavé jsou také svatební džbány dovezené z Bulharska bratry Škorpilovými, rodáky z Vysokého Mýta. Věrní úvodnímu mottu o jednoduchosti ale nabízíme jako skutečnou zajímavost podivnou baňku s trubičkou.

Drobný předmět z foukaného skla čiré barvy dost možná vznikl v některé z nedalekých skláren a představoval vítaného pomocníka maminkám v 19. století. Dnes bychom jej nazvali odsávačkou. A sami vidíte, že tvar jasně napoví něco o funkci a také to, že podoba mnoha předmětů se v průběhu desetiletí zase příliš nezměnila. Ve staré evidenci z konce 19. století je kousek popsán jako přístroj k táhnutí mléka šestinedělek. |Otázkou pouze je, proč některý z předchozích muzejníků zapsal tento předmět do podsbírky s názvem nádobí skleněné.

Psalo se před 50 lety

Opět se společně podíváme do doby před půl stoletím. Nejprve nahlédneme do *Vysokomýtského karosáře*, konkrétně do čísla 21 z 9. října 1975. Dočteme se zde například, že pobočný závod Karosy ve Slatiňanech dokázal překročit plánovaný počet vyrobených vozů páté pětiletky. Najdeme tu také ohlédnutí za výstavou ve Frankfurtu a veletrhem ZENIT v Ústí nad Orlicí, kde se představili mladí zlepšovatelé a vynálezci.

Za pozornost stojí i XIII. ročník závodů motokár, který proběhl 21. září 1975. Tehdy se ještě jezdilo – jak si pamětníci jistě vybaví – přímo na vysokomýtském náměstí. Závody přilákaly velké množství diváků. V kategorii do 125 ccm zvítězil L. Srajer, za ním se umístili Jan Vopálka a Josef Jansa. V třídě do 50 ccm obsadil první místo Aleš Smejkal, následovaný Jaroslavem Pažoutem a Jiřím Bártou.

Zajímavé jsou i zprávy tehdejší Veřejné bezpečnosti. Strážníci například zadrželi jistého J. S., zaměstnance Karosy, který měl na svědomí už řadu deliktů. Dopustil se dokonce několika podvodů a krádeží v uniformě sovětského vojáka. Byl nalezen na Pelhřimovsku a odtud putoval rovnou do vazby.

Na závěr se podíváme do říjnového zpravodaje z roku 1975. I v tomto měsíci promítala kina Hvězda a Klub zajímavé snímky. Z českých luhů a hájů dorazily do Vysokého Mýta (dnes již) klasiky jako *Svatby pana Voka*, *Přijela k nám pout'* nebo *Můj brácha má prima bráchu*. Objevily se tu ovšem i výrazné zahraniční filmy. Milovníci Ingmara Bergmana jistě ocenili *Hodinu vlků* nebo *Pramen panny*. Tyto projekce však byly určeny pouze pro členy Filmového klubu. Široká veřejnost si ale mohla užít například legendární film *Tenkrát na Západě*.

Na závěr...

Děkujeme, že jste si našli čas a přečetli si náš Vysokomýtský muzejní postilion. I nadále Vás v něm budeme pravidelně informovat o událostech a zajímavostech z našeho muzea. Další číslo vyjde opět za měsíc.

Pro více informací doporučujeme sledovat naše:

Webové stránky

Facebookové stránky

Instagram

Nabízíme

- I Archeologické služby
- I Knihovni a badatelské služby
- I Komentované prohlídky expozic
- I Komentované prohlídky města
- I Workshopy pro školy i širokou veřejnost

www.muzeum-myto.cz

tel.: sekretariát 465 461 950, pokladna 465 461 952

Šemberův dům

krátkodobé výstavy, stálá expozice Vysoké Mýto světové, expozice Stratílek A.V. Šembery čp. 125. Otevřeno: úterý – neděle 9 – 12 a 13 – 17 hodin

Muzeum českého karosářství

Náměstí Přemysla Otakara II., čp. 96. Otevřeno: pondělí – neděle 9 – 17 hodin

Barokní areál ve Vraclavi

Vraclav čp. 5. Otevřeno červen, září o víkendech;
červenec, srpen úterý – neděle 9 – 12 a 13 – 17 hodin.

Organizace zřizovaná
Pardubickým krajem